

ৰুৱহুংলৈ টেভ্যাক্সে
 ঠাৱৰ্ত, ঠাংগাৱোনি OS, &OSX, চম্‌এন
 ৪৯ নুং সৰা, ০০৪ নুং ঙুংৱা

হুইয়েন লানপাউ

থাংজ, এপ্ৰিল ০১, ২০১৭, ইংফাল

৪১ শুবা চহী, ০০৯ শুবা মশীং

ঐখোয়গী ঙুমথৈ ঙাকপা

হাওলেনফাইগী খুঞ্জাশিংগী প্ৰোটেষ্টে ত্ৰায়না লৌঙুমসি

ইন্দিয়াগী ষ্টেট অমা ওইনা লৈবাক অসিগী অৰাং–নোংপোক্ত লৈরিবা মণিপূৰ মতম অমদা নিংতন্না নিংথৌ পানবা লৈবাক অমা ওইৱশ্মী। কুম্‌জা ১৯৪৯ গী সেপ্টেম্বৰ ২১ দা মণিপূৰগী নিংথৌ মহাৰাজ বোধচন্দ্ৰবু শিল্পোৎপাদ কৌৱৰগা নমদুনা ইন্দিয়াগা তিনবগী খুংয়েক পীহনথি অমসুং চহী অসিমকী ঙক্টোবৰ ১৫ দা মণিপূৰ ইন্দিয়াগী শৰুক অমা ওইথি। চহী লিশিং কয়া চূপ্‌া মথুংতা থাংশাং অমদি তা পায়দুনা মণিপূৰগী ঙুমথৈ ঙাক্ৰুবা হোংনবদা থৰায় কয়ামৰুৰু কংথি। অদুবু ইন্দিয়াদা তিল্লবা মতুংদনীদি মণিপূৰগী ঙুমথৈ ঙাকপগী যৌদাং পুষ্পমক ইন্দিয়া লৈঙাক্ৰা লৌশিনথি। মণিপূৰনা ঐখোয়গীনি হায়না খঙজবা লমথৈগী শৰুকশিং ইন্দিয়ানা ঙাক–শেনবীৱি হায়দুনা খঞ্জৰবসু ঐখোয়গী অপুনবগী শক্তম অমসুং ঙুমথৈদা লোৱা অমদি যোংনা শীংনবা কয়ানা পীক থল্পকথি। অমৰোমদা ইন্দিয়া লৈঙাক্ৰা ঐখোয়গী ঙুমথৈ ঙাকপগী যৌদাং লৌজৰগসু ম্যান্মাৱ অমদি য়ুমলোৱাবা ইন্দিয়াগী ষ্টেটশিংনা ঐখোয়গী ঙুমথৈদা পীৱৰুিৰা চৈথেংশিং অসিদি ইন্দিয়ানা কৱিসু থৰায় য়াওশিন্দবদৌনা তৌৱৰুি। মসিনদি মণিপূৰগী নহাৱোল লিশিং কয়ানা মমা লৈবাকী ঙুমথৈ ঙাক্ৰুবগীদমক্তা থৰায় কংকে হায়না চোংখোনৱৰুিৰবসি। মণিপূৰগী ঙুমথৈ অসি কয়ামুক য়ান্না পাক–চাউৱম্বগে হায়বগী মতাংদা পুৱাৱীগী লাভমশিং হুৰুংনা য়েংলুৱগদি হৌজিক্ৰা ম্যান্মাৱগী লমথৈ মনুংদা লৈবা নিংথি তুৱেলগী তোকাৰ্দা তাবা লমগী শৰুকশিং, ইন্দিয়াগী শৰুক ওইরিবা আসাম অমসুং চাইনাগা তাইনবা মফমশিং মণিপূৰগী শৰুক ওইৱশ্মী হায়নে। কুম্‌জা ১৯৬০ দা ৱেল্‌দুন্দা ফোঙবা বৰ্মা গেজেটৰ অঞ্জৰ লিদ্‌ৰুই দিষ্ট্ৰিক্ট ভোলাম এ হায়না ঝিংখোনবা ৰাৱ গ্ৰেট ব্ৰন্টনা ইবা লাইৱিক্ৰুদা মণিপূৰগী ঙুমথৈগী শৰুক অসি অঞ্জৰ বৰ্মা হায়বদি হৌজিক্ৰা সান ষ্টাট হায়না খঙনৱিবা মফম অসি য়ৌনা শন্দোক্ৰশ্মী হায়ৰি। ১৫শুবা চহীচাদ মণিপূৰগী নিংথৌ কিয়ান্না অমসুং কৰোগী নিংথৌ থিখোশ্ৰা অনীনা কৰো ভেলিগী লম য়েমবগী ট্ৰিট ঐখোয়না থেংনে। কুম্‌জা ১৯৩৮ দা মন্‌লে মনাজা লৈবা সাইগাং ৱিজনদা মীয়ান্না শকখঙ–মায়খঙনৱৰবা কাদুদে পেগোদা মণিপূৰগী নিংথৌ গৱিৱনাৰাজনা লৌশিল্পান্না অমসুং থাংনা য়াদুনা মণিপূৰীশিংনা মফমবু য়ৌনা লৌশিল্পশ্মী হায়না খঙনবা খুদম থল্লশ্মী হায়নসু অৱিবা লাইৱিকশিংদা থেংনে।

মনিং তন্না লৈজৰম্মা মণিপূৰনা অৱাগী খুংতা মায়থীবা নংদুনা কুম্‌জা ১৮১৯ দশী ১৮২৬ ফাওবা হায়বদি চহী ৭ খুন্তাক্ৰুনা অৰাবা নথি। মীতৈ নুপা অয়ান্না লাঞ্জেমথিবনা মৰম ওইৱদুনা মৱৈবাক মৰমদমগী নিংতন্না হঞ্জিলহৰবা পান্‌মৈ থিবদা অৰাবা ওইথি। তুংদা মেদিঙু গম্ভীৰ সিংহ অমসুং নৱসিংহ অনীনা মণিপূৰ নেভি শেমগংতুনা চোইনা– চোইনা খুন্দানত্ৰবা মীতৈশিংবু খোামজিন্দুনা বৃটিশকী মতেং সৌৱগা মণিপূৰদা লান্দৱকথি। অসুান্না মণিপূৰ নিং–থা ত্সা ফংলবা তুংদা কুম্‌জা ১৮২৬ কী ফেব্ৰুৱাৰী ২৪ দা বৃটিশ অমসুং বৰ্মা অনীগী মৰক্তা ট্ৰিট ওফ ষান্দাবৌ খুংয়েক পীনথি। অৰাবগী মশৰুি, মশাগী ঙুমথৈ ঙাক্ৰনবা হোংনবদা মপান্দল চোকথবা নায়দনা লাহুেংনদুনা লাকথিবা মীতৈশিংগী মাঙদা মখোয় য়াওহুন্দনা মণিপূৰগী লম বৃটিশ অমসুং বৰ্মা অনীনা য়েমবীশ্ৰে। যৌদোক অদুনা নিংৰা কায়হল্পবা মীতৈশিংবু থেংম্ননবগীদমক বৃটিশনা কুম্‌জা ১৮৩৪ দা বৰ্মানা কৰো ভেল্লি লৌথিবগী চহীগী ওইনা শেনফম খৱা পীননবা ষান্দ–চেৱোল অমা অমুক বৰ্মাগা তৌনথি। মতম শাংনা মণিপূৰগী লম ওইৱম্বা কৰো ভেল্লি মতমদুৱগী বৰ্মাগী ওইথি। মদুৱী মতুং তাৱকপদা মণিপূৰনা ইন্দিয়াদা তিনিথি। ইন্দিয়াদা তিল্লবা তুংদা প্ৰাইম মিনিষ্টৰ জৱাহৰলাল নেহৰুনা বৰ্মাদগী মণিপূৰনা ফংলম্মা শেনফম অদুসু কোকথোকপীথি। অসুান্না ঙসি ফাওবা কৰো ভেল্লিগা মণিপূৰগগী মৰক্তা মৱী অমত্তা লৈনদবগুৱা তৌহনশ্ৰে। মতাং অসিদা পঞ্জনিংৰা ৰাফমদি য়ুন্তোৱিৰিবা ম্যান্মাৱগা মণিপূৰগগী মৰক্তা হৌজিকসু ঙুমথৈগী চয়েংনবা চাউনা লৈৱি। মণিপূৰনা কৰো ভেল্লি মাংথিবগী নিংদোন পোম্মৱি। অদুগা অমৰোমদনা ম্যান্মাৱনা মখোয়গী লমথৈ মণিপূৰদা হেঞ্জিনশ্ৰে হায়দুনা ক্ৰেম তৌৱি। চহী কয়াগী মমাঙদা য়ুংলম্মা বাউদ্ৰি ৱিল্লৱ ম্যান্মাৱ লান্দীনা মণিপূৰগী ঙুমথৈগী মনুংদা য়ুংশিনথিবগী ৰাখোক লৈথি। হৌজিক্ৰা ঐখোয়গী লমথৈগী শৰুকশিং হুশ্‌দোকপীৱগা ঙুমথৈ শম্বল খাজিন্দুনা মণিপূৰগী লম ম্ৰৱাৱ কিলোমিটৰ ২৫ ৱোম মাংলি। অসিগুৱম্মা তানফম অসিদা ঙুমথৈ শম্বলগী মনুং লানশিল্লুৰুগা ম্যান্মাৱ লান্দীনা মণিপূৰগী হাওলেনফাই ভিলেজদা চলাইবা সো মিলগী মচাক পুষ্পমক নুংথিল পোৰোপ্তা পূৰ্বগা চংপীশ্ৰে। অসিগুৱম্মা ফীভম অসিদা ইন্দিয়ানা ঐখোয়গী ঙুমথৈ ঙাকপীৱবৱা, ঙুমথৈদা খুন্দাৱিৰা খুঞ্জশিং কনানা কনবীগাদৌৱি হায়বা ৱাহং অমা থোৱক্ৰে। তানফম অসিদা হাওনেফাইগী খুঞ্জশিংবা হুন্দক্তা ইণ্টৰনেসনাল আইৱন ৱিজনী মখোত্ৰদা প্ৰোটেষ্টে টৌথিবদু ইন্দিয়া লৈঙাক্ৰা ত্ৰায়ানা লৌফম থোক্তে। ঐখোয়বু কনবীয়ু, ঐখোয়গী ঙুমথৈ ঙাকউ হায়বা খোল্লাউনি। খোল্লাউ অসি মণিপূৰ লৈঙাক্ৰসু তৰীবাগদবনি হায়জনিংই।

হুইয়েন লানপাউ লিটৱেৱি কুইজ–৪৮
<p>১। “বসন্তগী সন্ধ্যা যাচংৰা কালনি। ... ইংফাল তুৱেলগী মপান্দনি। অথাপ্পদা শুঙুনু হিগাৰুৰা কনানা... তৰেংশুৰা থোখুংনা... লাউৱি।” পৱেংশিংসি কৱম্মা অৱিৰা উপন্যাসকী অহৌৰা পৱেংশিংনো?</p> <p>২। “ইপাকসিদগী কোঙ্গোল পুষ্পমক তাকত্ৰবদি/লাই অসিগী মমল কনানা হল্পগনি।” ৱাইহেশিংসি কবি কনানা হায়বনো?</p> <p>৩। “নঙ লাৰুন্‌ শক্ৰুল্লা/থম্মোয়গী পল ৰাংমা লামা/.../পীৰুৰা চিংলৈবাকসিগী চনুৱাশিংগী থম্মোয়দা।” অহীৰী অমগী লাইৱিক্তগী লৌথোকপনি। লাইৱিক্ৰুগী মমিং হায়ম্‌।</p> <p>৪। হিন্দীগী ‘দেবলোক’ মণিপূৱীদা কনানা হন্দোকপনো?</p> <p>৫। “মতম ঈশৈ অমদি ঐহাক’ কনানা ইবনো?</p> <p>ৰাহংশিং অসিগী পাউখুম এপ্ৰিল ১৫, থাংজ নুিম্‌ঙকী অমুক পূং ১১ ফাওবগী মনুংদা পাউচে অসিগী ওফিসতা নংত্ৰগা ঈ–মেল hueiyenliteraryquiz@gmail.com সিদা মেলে ওইনা থাৰীৱৰুপা য়াগনি। পাউখুম পীবিৱৰুপা/থাৰীৱৰুপা মতমদা মিং, লৈফম, মহৈগী থাক অমসুং কৰেণ্টে ণহৰ ময়েক শেংনা ইবিৱকউ। ৰাহং খুদিংমকী পাউখুম চুৱা নংত্ৰগা মশীং য়ান্না চুৱা পীবিৱৰুপা মীওইশিং অদুদগী দ্ৰো ওচৰগা লাইবক ফৰা মীশক অমা খনজগনি। লোয়ননা খল্পবা মীশক অদুদা খুদোলপোং পীজগনি।</p>
হুইয়েন লানপাউ লিটৱেৱি কুইজ–৪৭ কী পাউখুম মঙামক চুৱা থাৰীৱৰুথিবদি
<p>১) <i>সগোলশেম লল্লৈবী চনু, লংথবাল কুঞ্জ ময়য় লৈকায়</i> (৫)</p> <p>২) নাইমৱাকপম নন্দিনি চনু, চিংঙামখা লিৰা লন্দী মাইবম লৈকায় (৫)</p> <p>৩) চিৱোম চৌৱজিং সিংহ, ময়্যং ইংফাল বজাৱ (৫)</p> <p>৪) কে মেমী দেবী, ময়্যং ইংফাল বজাৱ (৫)</p>
হুইয়েন লানপাউ লিটৱেৱি কুইজ– ৪৭ কী ৱিন্নৱ
<p><i>সগোলশেম লল্লৈবী চনু, লংথবাল কুঞ্জ ময়য় লৈকায়</i> (দ্ৰোদা ৱিন্নৱ ওইত্ৰবী)</p>
লিটৱেৱি কুইজ ৪৭ কী মনা লাছ্বেৰুদবা নুিম্‌ং অমসুং মফম এপ্ৰিল ০২, নোংমাইজিং নুিম্‌ঙকী নুংথিল পূং ৪ তাৰা মতমদা হুইয়েন লানপাউ ওফিসতা লাছ্বেকচগনি।

হুইয়েন লানপাউ লিটৱেৱি কুইজ–৪৭ কী পাউখুম

- মখাগী অৱিৰা লোনশিংসিগী ৱাহশ্বেক পীয়ু : (ক) লুফুই ৪– লু (খ) লময়্যাৱ কাইদা থিনবা : ৪– শিৰা
- “তম্পাকলেমা শংবানৱৰা পাক্ৰুৰা ঈশিং ঈপাক্ৰা নোংমদোনগা শম্মৱিৰা নোংখোঙ পৱেংদুদা মুৱা য়েংই।” পৱেংসি ৱাৱীমচা ইৰা কনানা হায়বনো? ৪– কেশাম প্ৰিয়কুমাৱ
- “হিংলিবনা কনা, শিৱিবনা কনা, মহাক অমতা খঙলক্তে। মফম অদুদা লেপ্ৰিৰা মীশিং অদু মাগী মমিত্ৰা লৈ মনা অমমম ওইনা উৱকই।” ৱাইহেশিং অসি কৱম্মা ৱাৱীমচাদগী লৌথোকপনো? ৪– ‘লে মনা অমতং’
- ৰুক্মিচন্দ্ৰগী ‘খন্ম তৰু’ মণিপূৱীদা কনানা হন্দোকপনো? ৪– এলাংবম সোনামনি
- “অমেৱিকাগী খোঙচত্ৰা’ লমকোয় ৱাৱীসি কনানা ইবনো? ৪– চোংথাম য়ামিনী দেবী

মথংদনা কৱি কংলু হায়ৰক্তৌৰিবা?

ঙাওৱিবসিবু কালিমাইৱা গাড়ী যৌৰিবা নুপা–নুপী ময়াম অসিৱা নংত্ৰগা লন্দী চংলিৰা ময়াম অসিৱা? গাড়ী যৌৰা হেঁত্ৰিবৱা লন্দী চংপা হেঁত্ৰিবৱা? কালিমাই ঙাওৱিৰৱা লন্দী শেন্মা হেঁতৰা ঠিকাদাৱনা ঙাওৱিৰৱা? লন্দী শ্ৰেঞ্জিন্দবা লৈঙাক অসিৱা ঙাওৱিৰবসে?

কালিমাই ঙাওই হায়গেৱা, ফৈৱে হায়গেৱা কালিমাইনদি কৱি অমত্তা হায়ৰক্ৰদবা অমত্তফাও লৈত্ৰে। নোংমতসু কালিমাই থোৱক্ৰুনা লন্দীদা চংলম্মা কাৱ ইছুৱম্মা, বস থান্দংলগা লংলম্মা, মাল গাড়ীদা চোংখংলগা কাওৱম্মা, মীগী জীপ থান্দংলগা কিং কোংদৌনা লাক লাফুনা হল্পম্মসু থেংনদ্ৰি। তশেংনা কালিমাইনা ঙাওগেনা ঙাওৱদি নিত্যইপাং চুখেক্তা লেপ্পগা অৱাক অৱাকপা গাড়ী মথৈ তাপ তাপ ফাৱ ফাৱগা লংবা মতাৱবদি অৱৈৰা ষ্টেটকী ফোৰ্চ ময়াম পুথোক্ৰুগা শোয়দনা ফাৱগা জেলাদা থমজিল্লমগনি। কনানো তশেংনা ঙাওৱসিে গাড়ী যৌৰিৰা ঐখোয় অসিৱা? নংত্ৰে হায়ৱগা ময়ান্না হায়নাৱিৰা অসিৱা? কালিমাই অসিদি মীতৈে ইনাংকী লাইমক্তি নংতে অদুগা মানা জুৱিসদিম্নন লানশিল্লুৰুগা অতোপ্লা লাইনা পুগদবা হীৱমদা খুং থিংজিল্লুৰিৰা কৱিগীনো? শুম্‌ য়াই খঙদনা কালিমাইদা নংতনা অতোপ অতোপ্লা লমগী গাড়ীগী লাই ময়াম অমা অমুক মণিপূৰদা হোংচিল্লুৰুগা মথৌ তৌৰা হৌগংলক্ৰবদি কমদৌৰা? কালিমাইখন্তনা তৌবদফাও অসুক য়ান্না ফংত নুংদা থোক্ৰিৰা অসিদফাও।

লাইসেস চুৱা পাযথিৰা মী পঙয়াও য়াওনপোৎতে মণিপূৰদা। অশম্মা মওংদা হেক্তা পায়নৰা লাইসেসনা অয়ান্‌ননি। শुकপায় পায়দবা ময়াম অমসু য়ান্না মশা নাৱা গাড়ী যৌনৱি। লাইসেস হায়দুদি চেজ্‌জ্‌নি, চেজ্‌জ্‌ অমা লৌবদি লায়, লায়ৱশ্মী। লাইসেসতি পায়ৱে গাড়ী যৌবদি হৈতে, লন্দীগী কাঙলোন খঙবা নংত্ৰগা ইনৰা মী অতাঙবনি। মদুস্বা লন্দীগী কাঙলোন ইনৰা তনৰা কাঙবুনা লাইসেস মনা ১০৮ পায়ৱবসু কালিমাই ঙাওদনীংঙই লৈতে। মখোয় অদুস্বা ময়াম অদুনা গাড়ী যৌবদগী কালিমাই ঙাওৱকপনি হায়ৰা তাৰা নংত্ৰা কালিমাইনা ঙাওই হায়গে হায়ৱগনা? কালিমাইনা ঙাওগদবা মী য়ান্না ইংফালদা নুিম্‌ং খুদিং থেংনে।

লন্দীদা পুল্পপ পুল্পপ খোঙনা চংলম্মদা হোৱ্ন হঞ্জিন হঞ্জিন খোঙলফাও থৈদোকউ য়াদ্ৰবা য়াদ্ৰবী ময়াম অমসু লৈৱি। মখোয় উৱগা কালিমাই ঙাওদ–লাক্তৰা য়াৱেই। বাইক ফজ–ফজবা অতাঙ–অতাঙৰা লৈৱ–লৈৱগা মীৱক নাৱকনি মী তক্ৰনি থেংগনি খোংকনি

ৰাঙাঙ শোয়বগী মহয় চাবা

নবকুমাৰ ওইনা

চহী চুপ্‌া পূনবৰী ৰা ঙাঙনদুনা লেল্লি, নোংমতা চুপ্পা ঙাঙনদ্ৰি হায়ৰা য়াৱি। ঙাঙনৱিবসিবুসিম্‌িবৰা হায়ৰা ৰাহং লাৰুে। পুৱাৱীগী ৰা পন্নৱি, পুৱাৱীদুনা হেমা শোয়শ্ৰে। পুৱাৱী খঙববু কনা য়াওৱিবগে? অমনা অমা হায়, অমনা অমা হায় অচুস্বু য়াওৰা মান্লক্তৱে। অচুস্বনা কৱি ওইগদৌৱিবনো? কনাদা হংলগা খঙগনি। মাগী মাগীনা চুম্মী হায়বৰোমদা লাৰুৱবদি কৈদৌঙনো ইংনা চিৰুা পানগদৌৰা খুৱাই অমগী শক্তম উগদৌৰা। ঙায়বতনি, উৰা ফংথিৱেইদৌৱি।

চিং–তমগী ৰা পন্নৱি চিংনা চিংনি, তন্ম্বা তন্ম্বা। পূনৰা পূনৰা হায়গনি, কনানা পূনৰা ঙল্পবগে? কৱিদা পূল্লিবগে? মীগী (মীগী–মীন) মান্দববু কৱিদা লৈগনি। মান্দেে খল্পগনা মান্‌ৱোয়, মান্‌ৱেে খল্পগা মানৰা উৱক্ৰনি। খুংশেম নভে, নেচৱেলনি, লাঞ্জিৰসিনা খুংশেমনি। লাঞ্জে খঙলৰা ফাওৰা অচুস্বা শাবগী হৈনবীনা খুৱাই অমবু লেতাহন্দে হায়বসি খছনদ্ৰিৰা মান্লক্ৰি। লুৱিবদি পুৱাৱী লানবদুনা ওইদ্ৰে, মী–মীদুৱী ৰাখলগী মখা পোল্লক্ৰে, লৌশিং মান্দৱে, লান্না থাজনথিৰা চুমথোক্ৰুৰা ঙুল্দ্ৰি হায়ৰা খঙন্দবদা অসিমক্ৰা হেমা ৰাখোক ওইৱক্ৰি। মদুমক চুমথোকপা ঙুল্লা যৌৱাং পায়খংপা উদ্ৰি। মহৈ–মশীন তন্মৱিবসি অৱানৰা চুমথোকপা ঙুল্লগী থাক য়ৌদ্ৰি, লান্না মুকপগী থাক লৈনৱি। কনসিয়স ওইনদবগী সব–কনসিয়সতা ৰা ঙাঙনৰা মান্লক্ৰি। পুৱাৱীগী অৱানবদু চুমথোকপদা পিৱাই ঙক্ৰৱি। অৱানৰা তৌৱৰুবশিংগী তুং ইল্লৱবশিং লৈহৌৱি। লান্না থাজৰুৱে হায়ৰা ঙুল্লাদা হায়বসি ঙসিসু লাঞ্জি খঙদৰা মান্লকপদুনি। মশানা লাঞ্জিবশিং খঙজদ্ৰিবশিংগা ৰা ঙাঙনৰা অৱায়ৰা নভে। লুৱিবসি ৱাৱীদু নভে, মীদুনি। শিখাঙ খাঙবশিংনা থোকহল্লৰা ৰাথোকশিংসু শিখাঙ খাঙদুনা লৈনৰা তাৱকপনি। মদুমক্ৰা খুৱাই অমগী শক্তমসু ময়েক শেংহশ্ৰে।

কনা অমনা হায়গনি, অচৌৰা ঈপাজ্ঞা তিল্লুবগী লমদমসিগী শক্তম মাঙলকপনি হায়না। তশেংবদি মশাগী শক্তম ঙাকচৰা ঙুল্লগী থৌনা, মৱিংজ্‌লে, মৰৌশিং য়াওদবনা মশাগী শক্তম মাঙথৱকপনি। খেংঙাঙদা মী অতোপ্পদা তয়নবনা কনৰা ঙুমগদৌৰা লৈতে। ৰা ঙাঙননা মৰৌশিং তনগদৌবদা ৰাজাও ঙাঙজৱগা কনৰা ঙুমগদৌবসু লৈতে। ঙাঙনৱিবসিদা শোয়ৱবদি মদুৱী মহয়না মীয়ান্না চাগনি। কৱি মহয় লাৰুদগেে খঙদনা ঐগী ঐগীনা চুম্মী হায়নবসি চুমদৰা হায়বদু য়াওনৱবৱা হায়বগী ৱাহংদু লাৰুকপুনি। কনানা ৰাৰেপ লৌগনি, কনানা ৰায়নগনি। লুৱিবসি মতাং অসিদিন, অৰুৰাঙক্ত খঙৰা মীদুনা অৱায়ৰা (ওইগদৌৰা) খঙৰা হৌনদে। ৰা খন্নৰা হৈতৰা ওইৱবদি ৰাৰেপ থোক্ৰকপা ঙুল্লোই হায়বসিদি মশানা তাৱকপা ৰাফমনি। ৰাৰেপ লৌৰা ঙমদ্ৰগনা ৰা খন্নবদু মপুং ফাদ্ৰি হায়বনি। ৰা খন্নৰা শোয়ৱগা ৰাৰেপতু থবক ওল্ছেকপা ৰাৰা তাৱকপনি। ৰাৰেপ্তমক লৌৰা লুচিংবীনৰা লৈতবদগী থবক পাঙথোকপীনৰা লৈত্ৰবদি মীয়ামদু চইখায়ৱগা মাঙজথিৰা মহৌশানি। মদুমকী মহয় চাৱিৰা খুৱাই হায়বদুমক মান্লক্ৰি। মুংলৰা কাঙবুনা মুতবৰা ঙাঙজৰা, মুখংলিৰা কাঙবুনা অঙম্মা শকপগী ৰাঙাঙদা পূৱা মাঙমিলবনি, কৱি শক্তমনো খঙজিল্লক্ৰবগী থাক অমদা হিংনৱক্ৰি। মসিমনা ফৱে হায়বগী ৰাৰেপ লৈৰা উদ্ৰি। তপ্পা তপ্পা শক্তম অমদা মায়কৈ লেপ্পা ঙমদনা চঙশ্‌নিথিৰা তাৱবদি য়াইৰোং থুংলিঙে শাবীৱাই হৌৱকপা তাগদৌৱিবনি। ঙসি–ঙসিমক লৈৱিৰা খুৱাইসিগী শক্তমসি মায়কৈ লেপ্পা ঙমদ্ৰিৰা ঈপাক অমদা তাওথবনি খন্নৱি। হোংনৱিবসি মহয় চাৱে হায়ৰা য়াদ্ৰি।

চিংবুৱেই, তম্বুৱেইইচিন–ইনাওনি হায়নৱি, তিম্ববদি য়ানদে। মৱম লৈফম থোক্ৰই। বৃদাবন চংনীংলিবশিংগা ব্ৰম্মদা চংনীংলিবশিংগা মপা–মপূগী লাই খুৰুস্বা চংপা ওইৱবদি মখোয়গী মৱক্তা কদাযদগী নক্ৰৰা মৱী লৈনে হায়ৰা য়াগদৌৱিৰা। ব্ৰম্মগা–বৃদাবনগা মৱী থোক্ৰৰা লৈবৱা? মদু খঙদনা লমদমসিগী ৰা ঙাঙৰা অশোয়ৰা কয় ষাওৱকপা তাৱকই। অওক–অপা শাবসু কয়ানি। ফজৱিবদি লান্দৱৰুপা লান্দী মান্না নমদুনা ঙাকপা লৈঙাক পায়বগী ৰাঙাঙ ফোঙনা ঙাঙনৰা য়াওৱিবসিনি। লমদম অসিদা চহী চান্মা লৈৱৰুৰুসু লমদমসিগী মী কৌৰা য়াদে হায়বসি নিংথৌ লৈঙাকী ৰাঙাংনি, ডেমোক্ৰেসি লৈবাকী ৰাঙাং ওইদি হায়গনি। ষ্টেট অসিদা খুন্দাৱিৰা মীপুম খুদিংমকী হৌৱকফম লমদম অসিদিন খনৰা তাৱবদি পুৱাৱী খঙদৰা, হৌৱকফম খঙদৰা, মীয়ামদা লান্না তন্দীৰা, অঙাংনা ফাওৰা থাজৰা ঙল্ৰৱেইদৰবা ৰাফম ওইৱক্ৰনি। লমদমসিগী মপু ওইৱিববু

খঙদনা যৌৰিৰা (য়ান্তনা য়াঙনা) মীশিং অসিসু কালিমাই ঙাওদে হায়গদ্ৰা? মী ময়াম অমা গাড়ীদা পিক থনঠৈখ হাপচিল্লগা তিংখং তিংখংতনা যৌৰিৰা মহাশোয় ময়াম অসিসু কালিমাই ঙাওৰা হায়ৰা অদু ওইৱশ্মোইদৱা ? য়েংবিয়ু, লৈৱিৰা মণিপূৰগী লন্দী ময়াম অসিবু কদাইদা মওং চানা শেন্মা অফৰা, কায়দৰা, কৃৎতৰা, কুইনা চংনৰা শেমথিৰা য়াওবগে? লন্দী শেল্লিৰা কাঙবু অদুসু কালিমাই ঙাওদুনা তৌৱিৰা হায়বদুৱা? লন্দী ময়াম ময়ায় যৌনা গাড়ী খামজিল্দুনা থম্ম ৱিৰা, মদুম্মাইনা থমহল্পগা টিকেট য়োন্‌দুনা শেল তাল্লিৰা মখোয় ময়াম অদুসু কালিমাই ঙাওবদগী তৌৱিবনি হায়ৰা য়াৱেইদ্ৰা? হন্দক্কী মাৰ্চ থা অসিগী মেতুং অসিদি অঙকপা ফংনা গাড়ীগা মৱী লৈনৰা মীশি মীনা য়ান্না থোক্ৰে। অশি অনা, অশোক অপন হায়বসিদি কনা অমত্তনা পান্নৰা পোং নভে। অসুস্বা অশি অনা অসি থোক্ৰনবনো কেন্দল কংলু হায়নৱি, কংনৱি। নুিম্‌ং তাৱকপগা। কালিমাই ঙাওৱে হায়নৱি। অশোক অপন, অশি অনা অসি তোয়মল্লবনিনা মীপুম খুদিং পাখংনৱে। মমাঙদসু খামেন কংনৰা কুইথিদ্ৰি। কদাই কদাইদগী হৌৱকপা ৰাফমনো হায়ৰা থোইনা খঙদনে অমনা কেন্দল কংলু হেক হায়ৱকপদা কেন্দল অদুম কংলে অমনা খামেন কংলু হায়বদা খামেন অদুম কংলে। শি বুদ্ধিদি শোকপু শোকব্ৰবদি হায়দুনা।

হৌজিকসিদা, অমৰোমদা হায়ৰা য়াৰা ৰাফমদি মথোঙ মৱম খঙদনা গাড়ী য়াঙনা য়াঙনা

থৌনৱৰা, লন্দীগী কাঙলোন, হেনগংপগী কাঙলোন, গাড়ী যৌবগী কাঙলোন, পোং

অৰুস্বা পূবগী কাঙলোন, গাড়ীগী তপ্পা–য়াঙবগী কাঙলোন, লন্দী শেশ্বগী কাঙলোন অসি

অমত্তা হেক ইনবিদ্ৰবদি কালিমাই অদুম ঙাওথিনি। কালিমাই ঙাওৰা হনথিৰোই। নোংমা

নোংমগী ঙাওৰা হেনগংলক্ৰেদিনি।

লন্দীদা গাড়ী যৌনৱিবশিং অসি মানা হান্না চংতৰা য়াদে, মানা হেনগংতৰা য়াদে হায়ৰা ঙাঙ্তা ঙায়। ওটৌ–ৱিক্সো অমদা মী কুন হেমা পূবগী মওংসু য়াওৱি। চিনগে চিল্ল চিল্লোই তোকউ ঐদি ঙক লীংশিল্লদি য়াৱে হায়দুনা তৌনৱি ৱিক্সো যৌৰা ইচিন ইনাওশিংসু, ওইৰোমদগী য়াঙনা হেনগংলকপনা হেনগংলকপা, হোৱ্ন পঙৰ্থোংদা খোংলগা হেনগংপনা হেনগংপা মফম মৱাং অমত্তা খঙৰা লম নংতেদা। সিদবু লাই তিনিগাসে লৌইনা ঙাওৱনি।

ঙসি অযুকসিদি হংনীংওক্ৰই ঙাওৱিসিবু কালিমাইৱা নংত্ৰগা কাঙলোন চুমদনা গাড়ী যৌনৱিৰা মীশিং অসিৱা? ঐ ত্ৰেতগী খল্পগা গাড়ী যৌনৱগা নুিম্‌ং খুদিং কেন্দল কংলগা গাড়ী যৌবগী কাঙলোন শুকইন ইন্দ্ৰসু লন্দীগী খুদোংথিৰা থোক্ৰৱেইদ্ৰা? নৈনৰা য়াৰা ৰাহংনি, নৈনবীযু মী ঐখোয়গী অশোয়বদি শেমদোক্তনা কেন্দল কংলগা য়াৱদ্ৰা? মথংনা কৱি কংলু হায়ৱক্তৌৰিবা? **☇**

কনা–কনানো?

ময়াদা লৈৰা মীওই খৱনা অকোয়বদা লৈৰা মীয়ানু ফেচিং ঙাকপা ওইনা শৈৱেংদা হাপচিল্লবনি। অফ–শাবা ইমা–ইবেন খৱনা মচা–মশুশিং চৈৰুৰদা হেঞ্জিনথিৰা, ৰাঙাঙ শোয়বদগী লাঞ্জাও থোক্ৰকপা য়াৰা, লান খুদিংমক্কী মৰুদমা নুপীগী ৰাথোক ইন্নবণ্ডম নুপী খুৱাইনা লৈবাক মাঙহনৰা হায়বদুমক মান্লক্ৰি। মচা মশু মহৈ তন্দীৰদা পাড়া লান্না তাকশিল্লি। নুপীশিং পুঞ্জে হায়বগী ৰাঙাঙ ঙাঙনৰা ঙমদ্ৰি। ময়েকনায়বিদি শেংনগনি, লাইগী যৌৱমদদি পূৱা ফশ্মান্নৰা য়াদৰা, লাইশঙদা নুপী খুদিংমক চঙৰা য়াদবগী চংনবী মুতৱি। নুপী খুৱাইসি পূৱা য়েৰা তাৱকই, অমমমতা য়েংবা মিংয়েংদা, মশা খঙদনা ঙাঙৰা ফুৰুপ খায়দোক্ৰিৰা নুপী লুচিংবীশিংগী ৰাঙাঙ লুৰা হেঞ্জিল্লক্ৰি। ঈ পুল্লিবদি নুপী খুৱাইগী অপূনৰা শক্তম অসিতনা ওইৱক্ৰি।

পূনবগী ৰা য়ান্না ঙাঙনৱিবসি পুন্দ্ৰিবগীনি। পুন্দ্ৰিৰা হায়বসি থবক শুদ্ৰি হায়বনি, ইৱমায়গী চাক থোংৰা, ফি শাবসি লৈবাক্কী থবক নংদ্ৰি। চক অসিদা পুন্দ্ৰিবশিংনা হিংগনি হায়বসি ওইথোক্তৰা অমনি, হিংগে হায়ৱবদি পূনৰা হায়বসি ওইথোক্ৰহন্দৰা য়াদবনি। পূনৰা হেঁত্ৰিৰা হায়বসি হিংনৰা হেঁত্ৰিৰা হায়ব